

Skandinaviskt samarbete tynar bort

(Ledarsidan, Södermanlands Nyheter, 6 augusti 2003)

Sverige är nu inne på sitt nionde medlemsår i den Europeiska unionen. Under 2002 fick vi uppleva två genombrott, dels lanseringen av den nya EU- valutan, dels då länder i Östeuropa fick erbjudanden om EU- medlemskap. Parallellt med integrationen inom EU håller samarbetet med våra brödrafolk i Danmark, Norge och Island på att tyna bort.

Inför folkomröstningen 1994 handlade en stor del av debatten om de ekonomiska fördelarna med EU- medlemskap. Ja-sidan lockade med god tillväxt vid ett ja. Men hur har vår ekonomi utvecklats sedan vi blev medlemmar?

Ett av de klassiska mätetalen är bruttonationalprodukten per capita. Om vi studerar organisationen OECD:s statistik, finner vi att Sverige år 1994, precis innan vi gick med i EU, låg på en 15:e plats bland OECD:s medlemsländer. Sju år senare hade Sverige fallit till en 19:e plats.

Ur ett centraleuropeiskt EU- perspektiv ser det kanske inte så illa ut, men om vi jämför oss med våra skandinaviska grannar finner vi att Sverige ligger i särklass lägst.

Det finns flera frågor där Sverige befinner sig i en liknande situation. Om vi intresserade oss lite mer för till exempel Norge, skulle vi finna en betydligt aktivare regionalpolitik med en levande landsbygd.

Studerar vi länderna i Skandinavien finner vi att Island och Norge är de länder som har haft den största tillväxten under perioden 1994 till 2001. Varken Island eller Norge är dock medlemmar i EU. De två EU- medlemmarna Danmark och Sverige backade positionsmässigt.

Det finns flera orsaker till att två av våra grannländer har vuxit ifrån oss. Norges höga nivå på över 36 tusen dollar per person kan till stor del förklaras med oljan, men hur kan Island ha klättrat ifrån en 13:e plats till en 8:e plats? Sveriges potential ligger i själva verket kring drygt 35 tusen dollar per person, ungefär där Norge och USA befinner sig.

Ett annat problem är den höga medlemsavgiften till EU. Om samtliga fyra skandinaviska länder hade varit medlemmar i EU, hade vi tillsammans fått betala nästan 50 miljarder kronor per år till Bryssel, vilket motsvarar nästan 500 miljarder kronor under en tioårsperiod.

Dessa pengar skulle göra större nytta om de istället investerades i gemensamma utbildnings- och utvecklingsprojekt i vår region.

Det mest tankeväckande är att de mycket allvarliga ekonomiska problem som Sverige står inför (och snart även våra grannar) inte alls fått samma uppmärksamhet som EU- frågorna. Sverige är inte längre någon ledande nation och företagen fortsätter att lämna vårt land. Samtidigt finns det i Skandinavien en mycket lång tradition av skepticism mot centraleuropeisk inblandning.

Faktum är att Danmark, Norge och Sverige tillsammans har folkomröstat inte mindre än tio gånger bara i EG-/EU- frågan.

Folkomröstningen den 14 september gäller endast om vi skall rösta ja eller nej till EMU. Ett nej lämnar dock dörren öppen för framtida handlingsfrihet. Danskarna har redan röstat nej till EMU. Ett nej i höstens folkomröstning kan, kombinerat med ett närmare skandinaviskt samarbete, innebära en kursändring i svensk ekonomi och politik.

Tomas Larsson